

підвищенням кваліфікації, зокрема через часті неформальні перевірки [9].

Аналіз зарубіжного досвіду показав, що в умовах цифровізації управління персоналом має бути адаптоване до цих змін і, водночас, має можливість для успішної трансформації. Це, в свою чергу, відображає, що організації мають усвідомлювати наслідки технологічного розвитку, які проявляються у зміні способу

мислення

налагодженні

HR-менеджерів, комунікацій, використанні цифрових інструментів при формуванні професійних компетентностей, розширенні цих компетентностей, а також врахуванні, що система управління персоналом може видозмінюватися під впливом появи інтелектуального програмного забезпечення («штучного інтелекту»), коли частина завдань зможе виконуватися ним.

Список використаних джерел:

1. Larkin J. Digital Disruption: The biggest wave of transformation in decades. *Strategic HR review*. 2017. No. 16(2). Pp. 55–59.
2. Ulrich D. HR of the future: Conclusions and observations. *Human Resource Management*. 1997. No. 36. Pp. 175–179.
3. Hempel P. S. Preparing the HR Profession for Technology and Information Work. *Human Resource Management*. 2004. No. 43(2&3). Pp. 163–177.
4. Ellström P., Kock H. Competence Development in the Workplace: Concepts, strategies and effects. *Asia Pacific Education Review*. 2008. No. 9(1). Pp. 5–20.
5. Ulrich D., Brockbank W., Yeung A. Beyond Belief: A benchmark for human resources. *Human Resource Management*. 1989. No. 28. Pp. 311–335.
6. Ulrich D., Brockbank W., Yeung A. K., Lake D. G. Human Resource Competencies: An empirical assessment. *Human Resource Management*. 1995. No. 34. Pp. 473–495.
7. Svoboda M., Schröder S. Transforming Human Resources in the New Economy: Developing the next generation of global HR managers at Deutsche Bank AG. *Human Resource Management*. 2001. No. 40(3). Pp. 261–273.
8. Bell B. S., Lee S., Yeung S. K. The Impact of E-HR on Professional Competence in HRM: Implications for the development of HR professionals. *Human Resource Management*. 2006. No. 45(3). Pp. 295–308.
9. Cappelli P., Tavis A. The Performance Management Revolution: The focus is shifting from accountability to learning. *Harvard Business Review*. 2016. Pp. 58-67

АНАЛІЗ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ЗАПАСІВ ПРИ ЇХ ВИБУТТІ

Долюк А.В., к.е.н, викладач

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ЗУНУ

Лановий Б.А., студент групи ОАмвн-11

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ЗУНУ

Основною запорукою ведення підприємства виробничими запасами. ефективною господарської діяльності Головною особливістю виробничих підприємств є забезпечення запасів є їх одноразове використання в

процесі виробництва, перенесення всієї їх вартості на собівартість виготовленої продукції, виконаних робіт та послуг. Тому велике значення надається їх контролю, раціональному та економічному використанню в процесі виробництва.

Серед вітчизняних і закордонних науковців багато уваги приділено дослідженню обліку, аналізу та контролю виробничих запасів, серед яких: Бутинець Ф.Ф., Василенко В.О., Лень В.С., Пушкар М.С., Ткаченко Н.М. та інші. Однак роботи науковців носять дискусійний характер та потребують подальших наукових досліджень.

Одним із найважливіших питань стосовно бухгалтерського обліку виробничих запасів, постає вибір методики оцінки запасів при їх вибутті, оскільки від цієї інформації залежить об'єктивність та неупередженість усієї бухгалтерської інформації. Оскільки при стрімких коливаннях ринкових цін на виробничі запаси є необхідним використання різних методик списання запасів, що в сою чергу будуть по різному впливати на показники звітності. Якщо обраний метод є необґрунтованим це може призвести до викривлення інформації про фінансовий стан підприємства. Тому вкрай важливим є вибір оптимального методу оцінки вибуття запасів, яка б в результаті зрівноважувала собівартість продукції, яка була б обґрунтованою в умовах інфляції, була виправданою в процесі виробництва та забезпечувала стратегічні завдання з видів діяльності підприємства. У відповідності до вимог П(С)БО 9 п.16 «Оцінка вибуття запасів» підприємства самостійно обирають використання методів для визначення собівартості запасів, при їх

вибутті, це залежить в основному від напрямку та специфіки виробництва і виду діяльності підприємства.

Питання вибору методу оцінки вибуття запасів є дуже важливим і водночас дискусійним, тому постає необхідність все ж встановити який з існуючих методів є оптимальним в конкретній ситуації. Раціональний вибір одного з методів оцінки списання виробничих запасів є важливим для визначення собівартості продукції. Оцінка виробничих запасів є фундаментом для визначення собівартості та ціни виготовленої продукції. Суттєвим є те, що для кожного підприємства вибір правил, методів і способів є індивідуальним, оскільки те що, є оптимальним для одного підприємства, може негативно відобразитися на результатах діяльності іншого підприємства.

Відповідно до положення (стандарту) бухгалтерського обліку П(С)БО 9 використовуються п'ять методів оцінки списання виробничих запасів та шостий - метод ЛІФО не використовується з 18.12.2004 року: ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; середньозваженої собівартості; собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО); собівартості останніх за часом надходження запасів (ЛІФО); нормативних затрат; ціна продажу.

На результати фінансово-господарської діяльності підприємства впливають ряд внутрішніх і зовнішніх факторів. До зовнішніх факторів відносять: рівень інфляції у країні, податкове законодавство, ступінь розвитку ринкових відносин, рівень конкуренції у галузі, в якій функціонує підприємство та інші. До внутрішніх

факторів відносять специфіку діяльності підприємства, його організаційні особливості та специфічність використовуваної технології виробництва. Враховуючи це, є необхідність розглянути існуючі методи оцінки списання виробничих запасів та окреслити особливості їх застосування.

Оцінка за ідентифікованою собівартістю. Цей метод застосовується для оцінки вартості кожної окремої одиниці запасів. Він використовується для запасів, які відпускаються, та послуг, що виконуються для спеціальних замовлень і проектів, а також запасів, які не замінюють одне одного. Інакше кажучи, "за яку ціну купив, за таку і списав" (у виробництво, на склад готової продукції чи в реалізацію - залежно від того, які саме види запасів і з якою метою вибувають).

Оцінка за середньозваженою собівартістю. Метод використовується для оцінки запасів по кожній одиниці, діленням сумарної вартості залишку таких запасів на початок звітного місяця і вартості одержаних у звітному місяці запасів на сумарну кількість запасів на початок звітного місяця і одержаних у звітному місяці запасів. Цей метод оцінки застосовується для однорідних та взаємозамінних запасів.

Оцінка за методом ФІФО. Цей метод оцінки вибуття запасів за цінами перших закупівель, тобто метод ФІФО, базується на припущенні, що запаси, використовуються у тій послідовності у якій вони надходили на підприємство. Його недоліком є вплив зовнішніх чинників економічного життя держави на показник валового прибутку окремо взятого підприємства. Так, в умовах постійно

зростаючих цін метод ФІФО дає найвищий показник валового прибутку. В умовах загального зростання цін кожне підприємство прагне підвищити також і ціни на реалізовуваний товар, то при застосуванні методу ФІФО до оцінки вибуття показник валового прибутку, що зазначається у Звіті про фінансові результати, можна вважати невинуватим завищеним.

Оцінка за нормативним методом обліку вибуття запасів. Цей метод ґрунтується на нормативному методі калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг). В основу калькуляції фактичної собівартості окремого виду продукції покладено заздалегідь складену калькуляцію нормативної собівартості цього виду продукції за затвердженими самим підприємством поточними нормами витрат сировини і матеріалів, праці тощо. Метод використовується підприємствами роздрібною торгівлі середнього проценту торгівельної націнки товарів. Цей метод застосовується підприємствами, що мають значну і змінну номенклатуру товарів з приблизно однаковим рівнем торгівельної націнки. Він характеризується низькою трудомісткістю, але спричинює складності при необхідності зміни роздрібною ціни реалізації.

Так як, вибір найбільш виправданого методу оцінки вибуття виробничих запасів залежить від значної кількості зовнішніх факторів, які мають вплив на діяльність кожного підприємства і на результати його діяльності, підприємство має визначитись та обрати найбільш оптимальний метод якому слід віддати перевагу.

Отже, при стрімких коливаннях ринкових цін на виробничі запаси є необхідним використання різних методик списання запасів, що в свою чергу будуть по різному впливати на показники звітності. Якщо обраний метод є необґрунтованим це може призвести до викривлення інформації про фінансовий стан підприємства. Тому вкрай важливим є вибір

оптимального методу оцінки вибуття запасів, яка б в результаті зрівнювала собівартість продукції, яка була б обґрунтованою в умовах інфляції, була виправданою в процесі виробництва та забезпечувала стратегічні завдання з видів діяльності підприємства.

Список використаних джерел:

- 1.Смалій Ю.О.,Бенчак В.І.,Польова Т.В. Удосконалення обліку і контролю наявності та руху виробничих запасів на підприємстві. Ефективна економіка. 2019. №10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>
- 2.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: наказ Міністерства Фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> (дата звернення: 15.03.2024)
3. Бойцова М. Усе про облік запасів. 2-е вид., перероб. і доп. Харків : Фактор, 2014.160 с.
4. Максименко І. Я. Особливості бухгалтерського обліку товарних запасів в системі управління торгівельним підприємством. Economics and finance. 2016. № 9. С. 228-230. URL: <http://conferencii.com/files/archive/2016-09.pdf> (дата звернення: 15.03.2024).

РЕЗЕРВНА СИСТЕМА КОРПОРАЦІЇ ТА ЇЇ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУПРОВІД

*Крупка Я.Д., д.е.н., професор,
Назаров Олександр, аспірант,
Західноукраїнський національний
університет*

Серед капіталу підприємства, у тому числі й корпорації важливе місце відводиться резервній складовій. Особлива роль резервуванню коштів на покриття майбутніх передбачуваних та непередбачуваних витрат і втрат відводиться зараз, у час воєнних дій, пов'язаних з російською агресією, небезпекою втрати майна через захоплення, знищення ворожими обстрілами.

У діючих законодавчо-нормативних документах відсутнє визначення понять «резерви», «резервний капітал». Надто спрощено подається воно у Методичних рекомендаціях, що стосуються складання фінансової звітності, які затверджені Мінфіном України 28 березня 2013 року за № 433, де резервний капітал розцінюється як сума резервів, що створені у відповідності до чинного